

Parlamentaarisen työryhmän toiminta, väliraportti

12.6.2023

Lahden kaupunki

Sisällys

Parlamentaarisen ryhmän toiminta.....	3
Tausta	3
Parlamentaarisen työryhmän toiminta 1.2.-6.6.2023	4
Parlamentaarisen valmistelun seuraavat vaiheet talouden tasapaino-ohjelman laatimiseksi.....	6

Parlamentaarisen ryhmän toiminta

Parlamentaarinen ryhmä raportoi toiminnastaan kaupunginhallitukselle 12.6.2023 ja kaupunginvaltuustolle 4.9.2023. Ryhmä on tiedottanut toiminnastaan 7.3.2023.

Tausta

Lahden kaupunginvaltuusto päätti talousarvion 2023 hyväksymisen yhteydessä 28.11.2022 § 127 käynnistää parlamentaarisen valmistelun talouden tasapaino-ohjelman laatimiseksi vuosille 2024–2026.

Ohjelmassa huomioidaan valtuuston vuonna 2021 asettaman parlamentaarisen ryhmän periaatelinjaukset ja määrittellään kaupungin keskeisten palvelujen laajuus ja laatutaso talouden tunnuslukujen perusteella. Talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteet sisällytetään vuoden 2024 talousarvion kehykseen ja taloussuunnitelmaan kaudelle 2024–2026.

Lahden kaupunginhallitus nimesi 30.1.2023 § 38 parlamentaarisen työryhmän jäseniksi monijäsenisten valtuustoryhmien puheenjohtajat Minna Lampisen, Toni Putulan, Jorma Ratian, Kalle Aaltosen, Riina Puusaaren, Jari Rissasen, Sonja Falkin, Elisa Lientolan ja Tuija Salorannan sekä pysyviksi asiantuntijajäseniksi kaupunginjohtaja Pekka Timosen, palvelualuejohtajat Mika Mäkisen, Tiina Granqvistin ja Olli Alhon, kehittämisjohtaja Sari Almin ja talousjohtaja Tiina Mörskyn. Ryhmän sihteeriksi nimettiin johtava controller Miia Karetjoki. Parlamentaarinen ryhmä voi kutsua tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita kokouksiinsa ja tehdä opinto- ja tutustumismatkoja. Parlamentaarisen työryhmän toimikaudeksi päätettiin 1.2.2023–31.3.2025. Parlamentaarisen työryhmän tehtävänä on tehdä esitys talouden tasapaino-ohjelmasta sekä pyrkiä sitouttamaan poliittiset toimijat ja kaupungin eri toimielimet talouden tasapaino-ohjelman toteuttamiseen. Parlamentaarinen ryhmä raportoi toiminnastaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle kunkin vuoden tammi- ja kesäkuussa sekä toimikautensa päätteeksi.

Parlamentaarisen työryhmän toiminta 1.2.-6.6.2023

Parlamentaarinen työryhmä kokoontui viisi kertaa alkuvuonna 2023.

Ensimmäisessä kokouksessaan 21.2.2023 ryhmä valitsi puheenjohtajaksi Minna Lampisen ja varapuheenjohtajaksi Toni Putulan sekä ryhmän varajäseniksi Sanna Virran, Francis McCarronin, Maarit Tuomen, Anita Närhen, Jouni Kaikkosen, Martti Taljan, Eero Seesvaaran, Anna Kaisa Kupiaisen ja Niko Liukkosen. Talousjohtaja esitteli ja kertasi parlamentaariselle työryhmälle asetetun toimeksiannon. Työryhmä päätti kevään kokousajankohdat ja kävi läpi alustavan suunnitelman kokousten sisällöstä. Kehittämisjohtaja esitteli valmistelussa olevan suunnitelman palvelujen laajuus- ja laatutason tarkastelemisesta ja kuvaamisesta.

Toisessa kokouksessa 16.3.2023 talousjohtaja esitteli aikatauluhahmotelman talousarviovalmistelun ja parlamentaarisen työryhmän työskentelyn yhteensovittamiseksi. Tehtävänä oli työstää ehdotukset poliittisen prosessin yhteensovittamisesta virkavalmistelun aikatauluun sekä tunnistaa poliittisen osallistamisen elementit: miten osallistetaan, ketkä neuvottelevat tai keskustelevat ja missä vaiheessa. Ehdotuksia työstettiin työpajassa kahdessa ryhmässä. Molemmissa ryhmien työpajoissa nousi esiin tarve siirtää talousarviovalmisteluun liittyvien neuvottelujen ja keskustelujen painopistettä syksyltä keväälle. Työryhmä päätti laatia työpajoissa syntyneiden ideoiden ja keskustelun pohjalta prosessista yhteenvedon käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa. Talousjohtaja esitteli kokouksessa myös tuloslaskelmanäkymän taloussuunnitelmakaudelta 2023–2025. Laskelma osoitti, että kaupungilla on rakenteellista alijäämää suunnitelmakauden loppupuolella noin 50 milj. euroa. Luvuissa ei ollut vielä mukana TE-palvelu-uudistuksen taloudellisia vaikutuksia. Lisäksi tulevaisuuden suhteen on muitakin epävarmuustekijöitä, jotka voivat olla talouden näkökulmasta uhkia ja mahdollisuuksia. Työryhmä keskusteli talouden tasapainottamisen tavoiteaikataulusta ja tavoitteen jaksottamisesta eri vuosille. Työryhmä päätti esittää talouden tasapaino-ohjelmaan, että kaupunki tavoittelee 50 milj. euron talouden tasapainottamista vuosina 2024–2027, kahden

taloussuunnitelmakauden aikana. Työryhmä päätti tarkastella tarkennettua talouden tasapainottamisen näkymää seuraavassa parlamentaarisen työryhmän kokouksessa.

Kolmannessa kokouksessaan 30.3.2023 parlamentaarinen työryhmä käsitteli edellisen kokouksen työpajojen tulosten pohjalta muodostunutta näkemystä poliittisten toimijoiden osallistamisesta talouden tasapaino-ohjelman valmisteluun. Työryhmä päätti lähteä kokeilemaan mallia, josta voidaan oppia ja jota voidaan kehittää. Konsernipalvelujohtaja esitteli taloussuunnitelman 2024–2026 kehysvaiheen tuloslaskelmaluonnoksen, jossa on huomioitu inflaation ja palkkaratkaisun vaikutukset, palvelutuotannon paineet sekä verotuloennusteen positiivisen kehityksen. Alustavien laskelmien mukaan tilikauden tulos painuu yli 60 milj. euroa alijäämäiseksi ja vuosikate painuisi 8 milj. euroa miinukselle. Työryhmä päätti viedä kaupunginvaltuuston seminaariin keskusteltavaksi verokorotus- tai verokevennyksen ajoituksen, mikäli jompikumpi päätetään toteuttaa.

Neljännessä kokouksessa 8.5.2023 työryhmä päätti syksyn 2023 kokousajankohdiksi 24.8, 14.9, 12.10 ja 9.11. Joulukuun kokouksen ajankohta jätettiin myöhemmin päätettäväksi. Neljännessä kokouksessa esiteltiin konsernihallinnon palvelualueen palvelujen laajuus ja laatutasotarkastelu. Aiheesta käytiin keskustelua ja todettiin, että kokonaisuuteen ja johtopäätöksiin palataan tarkemmin muiden palvelualueiden palvelujen laajuus- ja laatutasoesittelyjen jälkeen.

Viidennessä kokouksessa 6.6.2023 esiteltiin kaupunkiympäristön ja osittain sivistyksen palvelualueen palvelujen laajuus- ja laatutasotarkastelut. Sivistyksen palvelualueen kaikkia palvelu- ja laatutasotarkasteluja ei ehditty esitellä, joten näiden esittelyä varten varataan elokuulle uusi aika. Kaupunkiympäristö-, hyvinvointi- ja vapaa-aika- sekä sivistyslautakunnan puheenjohtajisto ja joukkoliikennelautakunnan puheenjohtaja oli kutsuttu kokoukseen vastuulleen kuuluvan palvelualueen palvelujen laajuus- ja laatutasotarkastelun ajan. Esityksistä käytiin keskustelua muun muassa

tulojen kasvattamisen erilaisista mahdollisuuksista, markkinoinnin ja myynnin tarpeellisuudesta joidenkin palvelujen osalta sekä menojen vähentämisen vaikutuksista eri toiminnoissa. Keskustelua käytiin myös mahdollisista tulevan hallitusohjelman vaikutuksista ja miten niihin on varauduttu. Konsernipalvelujohtaja esitteli kokouksessa kaupungin yhtiöomistusten ja taseen riskitarkastelun. Lahden kaupungin riskien kantokyky on madaltunut 1.1.2023 alkaen sote-uudistukseen liittyen. Uudistuksessa kaupungin menot ja tulot puolittuivat, mutta tase säilyi ennallaan. Konserniin liittyy vastuita, joista kaupunki viime kädessä vastaa. Konsernipalvelujohtaja esitteli konserniin liittyen markkina- ja tasearvoja sekä vastuiden ja kantokyvyn suhdetta. Parlamentaarinen ryhmä merkitsi esittelyn tiedoksi

Parlamentaarisen valmistelun seuraavat vaiheet talouden tasapaino-ohjelman laatimiseksi

Poliittisen toimijoiden sitouttamiseksi ja osallistamiseksi noudatetaan parlamentaarisen ryhmän keskustelu- ja neuvottelusuunnitelmaa.

Parlamentaarinen työryhmä kokoontuu elo-syyskuussa talouden tasapaino-ohjelman valmistelemiseksi niin, että se voi esittää ehdotuksensa talouden tasapaino-ohjelmaksi lokakuussa 2023.